

Przedmiot: SZTUKA LUDOWA

Prowadzący: dr hab. prof. UG Anna Kwaśniewska

Liczba godzin: 30

Forma zajęć: konwersatorium i zajęcia w Muzeum-Kaszubskim Parku Etnograficznym we Wdzydzach

Semestr : letni

Cele przedmiotu

1. Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami i zagadnieniami sztuki ludowej, postludowej i nieprofesjonalnej w Polsce;
2. Poznanie poszczególnych dziedzin dawnej sztuki ludowej, stylów, sylwetek twórców i źródeł ich inspiracji, a także przyswojenie podstawowych zasad opisu wytworów sztuki ludowej.
3. Nabycie przez studentów umiejętności malowania na szkle, wykonywania kwiatów z papieru oraz tkania chodników-pasiaków poprzez zajęcia warsztatowe;
4. Kształtowanie umiejętności krytyki źródeł, dyskursu naukowego, poszukiwania materiałów ikonograficznych.

Forma zaliczenia

Zaliczenie z oceną

Podstawowe kryteria oceny

1. Kolokwium pisemne obejmujące:
    - problematykę poruszaną na zajęciach zarówno w pomieszczeniach UG jak i w Muzeum Kaszubskim Parku Etnograficznym - 50 %
    - wybraną literaturę przedmiotu - 20%
  2. Uczestnictwo w zajęciach - 30 %
- Kryteria i punktacja wg "Formy i kryteria oceniania efektów kształcenia na kierunku etnologia UG".

Treść zajęć

1. Sztuka ludowa, nieprofesjonalna, postludowa, naiwna – definicje i dylematy.
2. Przemiany sztuki ludowej, jej rola i znaczenie od końca XIX w. do współczesności.
3. Rzeźba ludowa w Polsce - geneza, cechy, wybrane sylwetki twórców.
4. Garncarstwo i kaflarstwo ludowe – wyroby, ośrodki garncarskie w Polsce, garncarstwo dzisiaj.
5. Malarstwo na szkle – technologia, motywy, kompozycja, ośrodki.
- 6-7. Odrodzenie malarstwa na szkle - przypadek Kaszub; warsztaty malarstwa na szkle w Kaszubskim Parku Etnograficznym.

8. Meble jak wytwór i przejaw sztuki ludowej; rodzaje i formy mebli ludowych; kolorystyka, motywy zdobnicze; charakterystyka mebli z wybranych regionów.
9. Haft i koronka – geneza i formy polskich haftów; hafty regionalne i ich charakterystyka; haft kaszubski jako fenomen społeczno – kulturowy.
- 10 . Zdobnictwo wnętrz i jego przemiany; tkaniny dekoracyjne, wycinanki, kwiaty papierowe, wzory sypane piaskiem
- 11 -13. Warsztaty: wyrób papierowych kwiatów, wyrób chodników- szmaciaków.
14. Etnodesign - inspiracje sztuką ludową we współczesnym wzornictwie oraz modzie,

Podstawowa literatura

Błachowski A., *Hafty. Polskie szycie*, Lublin -Toruń 2004.

Etnoinspiracje. Inspiracje kultura ludową we współczesnym polskim wzornictwie, w modzie, architekturze, reklamie..., red. K. Kulikowska, C. Obracht-Prondzyński, Gdańsk 2012.

Grabowski J., *Sztuka ludowa- charakterystyki – porównania – odrębności*, Warszawa 1977

Jackowski A., *O rzeźbach i rzeźbiarzach w Polsce*, Wydawnictwo Krupski i S-ka, b.r.w.

Kwaśniewska A., *Sztuka ludowa- autorealizacja czy produkt turystyczny*, [w:] *Obrazy społeczeństwa. Wybrane aspekty polskiej rzeczywistości społecznej*, red. B. Bykowska, A.Kwaśniewska, M. Mazurek, Gdańsk 2007, s. 167-176.

Kwaśniewska A., *Garncarstwo na terenie Kaszub od końca XVIII wieku do 1939 r.*, Gdańsk 2005.

Pokropek M., *Wnętrze* [w:] E. Fryś - Pietraszkowa, A. Kunczyńska -Iracka, M. Pokropek, *Sztuka ludowa w Polsce*, Arkady, Warszawa 1988, s. 44-72.

Stroje ludowe jako fenomen kulturowe. Atlas Polskich Strojów Ludowych -Zeszyt specjalny, red. A.W. Brzezińska, B. Tymochowicz, PTL, Wrocław , 2013 dostępny w wersji elektronicznej pod adresem: www.ptl.info.pl/wp-

Szkulmowska W., Haft, [w:] *Sztuka ludowa Kaszubów. Przeszłość i teraźniejszość*, red. W. Szkulmowska Bydgoszcz 1995

Migdał J., *Znaki wiary i pamięci. Kapliczki, krzyże i figury przydrożne*. Katalog wystawy PME, Warszawa 2008.